

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.

Foaie apare în fie care
SĂMBĂTĂ

Unirea

Inserțiuni:

Un gir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XIX.****Blaj, 31 Iuliu 1909.****Numărul 30.**

O PROPUNERE.

Stăm rău cu școlile, suntem îngrijați de învățătorii români. Nu așa de mult pentru noua lege școlară, pentru planul de învățământ ce s'a făcut în urma ei, ci pentru că starea de zăpăceală și neștiință în care se află poporul român, se datorește împrejurării, că nu avem învățători buni. Școala românească trebuie să înflorească, căci Dumnezeu nu poate să voiască decât binele, iară fără de dânsa sufletele alor trei milioane de oameni se vor pierde, se vor corumpe și cu vremea vor deveni elemente slabe, îndoelnice și nefolositoare neamului și societății. Școala românească trebuie s'o protejeze legea, care se face pentru binele obștesc. Fără de școală țaranul rămâne materie brută, nepoleită, fără de dânsa nu vom avea nici când țărâtime cultă și deșteaptă, pe care să ne putem răzimi în viitor. Fără de școală poporul crește ca buruienile, necultivat, neplivit, nu-i poți lua folos, nu poți conta la încrederea și onoarea lui. Fără de școală, și fără hărnicia și iscusința dascălească preotul nu-și poate continua munca lui în biserică, ca să întărească aplicările țaranului spre bine, și să stârpească inclinațiile cele rele.

Dar școala românească numai atunci poate să aibă viitor cu folos pentru neam, dacă are în frunte învățător bun, isteț și cu știință.

Sunt mulți învățători români buni, cari cu drag și cu mult zel își îndeplinesc oficiul lor greu. Dar sunt mulți, prea mulți, cari nu merită jertfa ce o aduce poporul pentru susținerea școlii conduse de ei.

Sunt mulți, cari ieșiți în viață nu mai pun mâna pe carte, nu cetesc nicicând ziare, nu se ocupă de loc cu știința, se prostesc cu totul, și prostesc sate întregi.

Năcazul nostru e, că încă nu avem element bun, din care să

creștem învățători. Se califică puțini, și și aceia mai mult din diferite considerațiuni, că nu avem alții mai buni și, de învățători avem lipsă mare.

Deși toată speranța ni-e în învățători, căci istoria dovedește, că cum au fost învățătorii unui neam, așa a fost neamul, și așa i-a fost viitorul, totuș încă n-am ajuns să ne putem prevedea cu învățători buni.

O mulțime de tineri cu maturitate au grăbit estimp la concursuri să fie primiți în teologie. În Gherla au venit aproape cincizeci de oameni maturi. Și se vor fi primit din ei abia douăzeci. Câți tineri absoluți nu se vor fi primit în numărul clerului tiner în celelalte trei dieceze unite, și în cele trei neunite! Aceștia vor alerga pe la facultăți, vor trece ani până ce vor putea ajunge la ceva pâne, ba vor fi cu diplome în mână și, nu se vor putea feriți numai cu greu. Și aceasta așa se va întâmpla an de an. De învățători buni avem mare lipsă.

O ordinațiune ministerială dă concesiune tinerilor maturi, ca făcând examen din pedagogie și matematică, să-și poată câștiga diplomă de învățător. O mulțime de tineri absoluți, an de an un număr mare de elemente bune ar intra în șirul învățătorilor români, și am câștiga în ei forțe didactice, cari între orice împrejurări grele ar fi străjerii culturii și binelui neamului și a țaranului român.

Se pare poate unora cam șoadă aceasta propunere, dar nu e nimic extraordinar în ea.

Acum deja, ori cel târziu pe anul viitor, învățătorul român își începe cariera cu salar de o mie coroane și cuartir. Are patru cuincuenale câte de două sute coroane, și două câte de o sută coroane. Astfel poate merge în penziune cu două mii coroane.

Dacă se ia în considerare câți candidați de advocați sunt, cari după maturitate abia la opt, nouă ani își pot deschide cancelarie, iar până atunci abia doi, trei ani de ajung la ceva leafă slabă, iar ca advocați atârnă dela împrejurări cum le va merge, nu se găsește nimic șod în propunerea de mai sus.

Cei cu diplomă de învățător și cu maturitate ar fi învățătorii după cari s'ar zbate comunele și preoții, ar fi garanța sigură a creșterii și educațiunii țaranului român.

Numai începutul e greu, dacă acesta s'ar face, atunci în scurt timp am avea o pleiadă de învățători, pe cari i-ar invidia celelalte neamuri.

Învățătorul român trebuie să-și elupte pe viitor poziția socială ce-i compete, iar activitatea lui să nu fie nicăiri stearpă ca și în trecut. Tinerii zeloși, cărora li-s'a închis calea pentru alte oficii, pot să aducă neamului un folos, ce-i va pregăti un viitor plin de speranță, iar lor își pot asigura subzistența cinstită ca învățători.

Elementele slabe, fără zel, și fără știință, trebuie să dispară din mijlocul învățătorilor, pentru cari poporul aduce jertfe enorme. Iar forurile bisericesti să controleze mai strict activitatea învățătorilor noștri, să nu se îndestulească numai cu controla inspectorului regesc, care nu se extinde și la limba maternă.

Acestea sunt modalitățile sigure, prin cari școlile românești între orice împrejurări își vor putea îndeplini misiunea lor grea, dar atât de sublimă.

Regularea taxelor la fondurile de penziune preoțești.

Impărțirea congruei, cuprinderea în lege (deși numai novelară), ca și noi, preoții catolici, să fim împărțiți de întregirea salariului, e numai curmarea stărei nedrepte, în care am fost până acuma. Și când ne bucurăm pentru această schimbare, nu trebuie să uităm, că ni-s'a dat numai simbria minimală, ce ni-s'a putut da după împrejurările de azi; ni-s'a dat numai ce ni-ar fi competat deja de mult. Manifestarea acestei bucurii eră încă înainte de votarea proiectului de lege, în Camera deputaților și în Casa magnaților atât de vie, încât au uitat cei mai mulți, dintre scriitorii câtorva rânduri și propuneri, în privința regulării taxelor la fondul deficienților și cel de penziune al văduvelor și orfanilor de preoți — atât de „lacrămile“ din trecut, ce de fapt a trebuit să șteargă congrua „din ochii preoților și alor lor“, cât și că fără de coronuțele de întregire, simbria detrasă până acum, nu mai eră cu puțină hrănirea de sine, îmbrăcăminte, prezentarea între oameni, lucrarea adevărată și intensivă, în direcție preoțască-pastorală în turma sufletească, a clerului din afară. Și propun fel de fel de modalități, cari ar regulă mai bine și mai grabnic pensionarea atât a preoților deficienți, cât și a preoteselor văduve și a orfanilor de preoți: propun, ca afară de anumite procente anuale, să deie fiecare preot „odată pentru totdeauna“ în anul sau anii proximi o sumă mai mare (200—400 cor.), tot asemenea preoții neo-ordinați, din viitor, la ordinare; ba unul, numind chiar „rușinoasă“ și „de răsul lumii“ starea miseră a fondurilor de penziune preoțești, propune cu insistență, ca să dăm fiecare întreagă, ori cel puțin jumătate din întregirea congruală

de pe un an, deodată, ce să da dela stat și dela fondurile catolice. În Nrul 23 a. c. al „Unirei“, un frate (nesubscris) propune — pe lângă alte puncte, în parte atinsă mai sus — ca în un sinod arhidiecezan, ce ar fi de conchemat „încă la toamnă“, să se decidă, a se subtrage în centru la fondurile de penziune „5% din întregirea congruală a fiecărui preot activ.“

Alții alte combinațiuni.

Ar fi „rușinea preoțimei“ și am fi „de răsul lumii“, dacă am fi avut de unde da, și nu am fi voit să dăm; de fapt însă suntem de compătimit, căci fiind lăsați pe puterile noastre, în lipsă, să fim mai mult economi muncitori, decât oameni de știință și cu pregătire, nu am avut de unde da și pune, ca să nu ne fie atât de mici fondurile de penziune, prin urmare și sumele, cu cari se pot ajuta deficienții, văduvele și orfanii de preoți. Alte confesiuni, bunăoară reformații, deși sunt cu mult mai puțini decât noi, au căpătat ajutoare dela stat neasămănat mai mari. Deci nu urmează, să rămănem rușinați dacă nu am dat, ori nu vom da deodată jumătate, ori întreagă suma de întregire de pe un an la augmentarea fondurilor de penziune, ci că nu suntem încă în stare — fără vina noastră — a ne crea în doi, trei ani un fond, sau două, din cari să poată fi pensionați preoții noștri deficienți, văduvele și orfanii de preoți, ca semenii lor de alte confesiuni, sau alte oficii și clase sociale. Tot asemenea nu poate fi vorba nici de solvirea de-odată a unor sume mari (200—400 cor.), când acestea abia ne ajung, ca să ne regulăm acuma afacerile. Căci ce am zice de un econom, care, ca să-și asigure un seceriș bun pe anul venitor, ar sămăna toamna atâta din grănar, încât nu i-ar rămânea nici cu ce să iese din iarnă, și ar muri de foame până la timpul rodului după sămănătură?! De

ne-am putea acoperi lipsele zilnice cu sumele, cari ni-se dau; de ne-am putea pune o bază materială, ca să putem avea speranță, că suntem și vom fi scutiți de grijile subsistenței și astfel să ne putem dedica cultivării de sine în direcție clericală, științifică și socială; să ne putem aprofunda în chestiile sufletești a credincioșilor încredințați nouă, să ne mai ajungă din atențiune o rază și asupra bunei stări și bunei cuviințe a casei Domnului, în general, a așezămintelor bisericesti și școlare! Dar nici cu congrua, în măsura, în care ni-se da, nu vom duce-o așa de „brilant!“ deci starea modestă a văduvelor, orfanilor și a neputincioșilor de a mai servi, va fi numai o continuare a stării de mai înainte, la care a trebuit să se dedeie de atunci. Atari propuneri, ca cele de sus, poate face (și execută îndată din parte-și) unul, care sau i-a dat Dumnezeu bogăție proprie, sau are parohie bună, ori foarte bună (și poatecă nici de pensionare nu e departe!)

Iar ca pe venitor să se subtraga taxa anuală la fondurile de penziune după mărirea sumei, ce o capătă fiecare prin Ministru, ar fi cea mai mare nedreptate; ci mi-se pare, că ar fi mai puțin nedrept, dacă s'ar face invers, ca adeca subtragerea de procente la fonduri să se facă după venitul congrual din parohie. Dreptatea e însă, ca să solvească fiecare preot în o formă, după fundamentalul de 1600 coroane.

Ca apoi și clericii, când se vor ordina întru preoți, ca neo-ordinați, să deie cu o sumă mărișoară mai mult la fondul de penziune (din taxa de decret și până acuma jumătate merge la fondul deficienților), ar fi prea mare greutate pentru ei, cari în scurtul timp de o lună, două, trebuie să treacă preste greutățile de a deveni din oameni singuratici și clerici absoluți, preoți ordinați,

FOIȚĂ.

STRĂINA.

Credință din popor de Teodor Groza.
(Continuare și fine).

Dela o vreme Gafia vorbiă din ce în ce mai puțin, iar fusul prindea din ce în ce mai multă vieată, sfârâia de gândiai că acum-acum se sfarmă. Ochii ei cu cât se petrecea noaptea, cu atât ardeau mai tare. Gătase un caer și acum cerea altul. Măriuca înțelegea, că golul ce-l aduse străina în casă nu e a bună, sufletul ei înțelegea tot mai lămurit, că nu are de a face cu baba Gafia. Trupul îi tremură din ce în ce mai tare sub gândurile ce băteau la creierul gândirii. Iar Gafia cea străină isprăviă caier după caier, iar fusele se îngrămădiau mereu. Măriuca nu i-se putea împotrivi de loc și la porunca ei ar fi fost în stare să facă ori ce fără nici o șovăire. Un neastâmpăr îi cuprinsese sufletul și trupul. În spate i-se puse un sloiu de ghiată ce-i cuprindea mereu întreagă ființa. Capul ei eră ca un pustiu și gânduri răci ca ghiata rătăciau și se zvârcoliau fără să le poată înfrâna. Ce mai putea ea face o biată femeie! Un nod ce i-se ridică în gât din mijlocul pieptului, crește mereu, de eră aproape să o înădușe și de plâns totuși nu putea plânge.

Și străina torcea-torcea, iar Măriuca aducea fuior după fuior. Grămada eră acum mare. Dupăce gătă străina fusele, ceru răschitoriul și se apucă de răschiat și mâinile îi umblau iute ca piatra morii. Umplând răschitoriul, făcu tortul jirebie și iară răschiă, mai apoi golind fusele s'a apucat iarăș de tors, căci aveă fuse goale acum.

Cu cât se țesea noaptea străina lucră tot mai repede, iar ochii ei gândiai, că sunt de căne turbat. Măriuca un gând aveă mai lămurit, să implinească voia străinii și să se lase în voia Domnului. Inima i-se zbătea, ca al unui puiu de iepure când îl prinzi printre sămănături și ea săraca se trudia să-și astâmpere zvârcolirea inimii ca nu cumva să se trezească copilul ori să simtă străina, căci așa de puternice i-se păreau bătăile inimii.

Străina printre vorbe zimbiă numai rântăcios la răspunsurile ce le dădea Măriuca.

Pe când se îngănară cocoșii a doua oară, de miezul nopții, cu toate, că avuse mult tort, eră gata și străina răschiă acum tortul de pe fuse. Așa mergea de cu spor lucrul, de numai gândul că ce va urmă te ametiă. Străina rugă acum pe Măriuca să aprindă focul în vatra tinzii și se pună căldarea cea mare, de fierț apa la spălarea hainelor, ca să fiarbă tortul, căci zicea ea, că tot nu le vine somnul. Știa ea, că Măriuca observase de mult, că nu e lucru curat și își puse de gând să o chinuie până câtră zori.

Măriuca n-avă ce face. Luă lemuele ce le avuse la îndemână și aprinse focul. Căldarea o acătă în cărligele aume întocmite pentruca să poată fierbe apa, apoi turnă apă din ciubărul ce-l aveă în tindă. Dupăce gătă străina de răschiat, făcu tortul jirebie apoi ceru ciubăr ca să-l așeze. Măriuca își aduse aminte, că ciubărul e la nașe-sa în vecini. Atunci îi plezni prin minte, că ar putea fugi în vecini să scape de străina despre care nu știa, că cine e.

— Mă duc să-l aduc, că e în vecini, zise într'o răsufare și cu asta o luă pe ușe afară.

Nici n-a știut cum a mers până la nașe-sa numai s'a trezit izbind ușile și trezind pe căseni. Vecinii se sculară buimăciți, se uitară prin casă, dar la întunec nu înțelegeau nimic. Măriuca le spuse, abia răsufând, ce pășise în noaptea aceea și vecinii ascultau uluiți.

— Vai Doamne fină! Marți-sara a venit fiindcă ai tors în sara asta. Dar acum nu-i nimic, vei măneca la noi, căci la noi tot nu va putea veni, căci vom întoarce toate lucrurile din casă cu gura în sus și nu-i va deschide nime ușa, — zise nașe-sa îmbrăcându-se să aprindă lampa.

Dar bărbatul se cruciă și nu-i veniă la socotială de locul-locului. Povești femeiești. Cine știe ce i-s'a năzărit finei sale... Femeile se uitau fricoase spre ferești. Fina, merse apoi și închise ușa, și stăteau, gata

introduși și așezați în parohie, de care mai de multe ori nici nu știu, că unde e. Ci dacă ar fi să se eiecteze totuși o sumă „odată pentru totdeauna,” cred, că ar fi posibil să fie obligat fiecare preot activ a solvi acuma deodată, afară de procentele solvînde în fiecare an, 40—50 coroane, la solvirea carei sume pot să fie obligați și preoții noi, dar numai după ce vor fi așezați în parohie, din întregirea congruală a salariului din primul, ori al doilea an de funcție.

În respectul cuotelor anuale dela fiecare preot, cred, că bine au judecat celea mai multe sinoade protopopești, propunând 80 cor. (adecă 5% după salariul fundamental de 1600 coroane), subtragănde în centru, din suma întregirii congruale, în două rate.

La urma urmelor, tot sinodul arhidiecezan va aduce în chestia aceasta deciziune obligatoare, pe care nu ne îndoim, că dacă va afla de bine, îl va conchiemă Preabunul nostru Arhieru. Iar dela părinții sinodului cerem și sperăm, că vor țineă cont de dreptate, echitate și de puterea preoțimii, când vor decide asupra acestor chestii importante.

C. A.

CORRESPONDINTE.

Din comitatul Solnoc-Dobâca.

Iulie 1909.

I.

Becleanul, cu judecătoria cercuală, cu pretură, cu notariat public, cu perceptorat, cu patru biserici — afară de sinagogă — cu patru târguri de țară și de săptămână, cu magnați, medici, advocați, preoți, învățători și proprietari etc. privit ca unicul centru în comitatul nostru cu majoritatea locuitorilor

de vor auzi ceva se întorcă toate lucrurile cu fața în jos. Le venira în gând la femei, că multe mări făcuse Marți-sara: la o muiere i-a sucit gura, la alta mâna, una a căzut la pat și nu s'a mai sculat altul până nu o au dus în mormânt, pe alta iarăși care făcea în cuptor, a aruncat-o în foc și alte multe. Femeile așa față aveau ca și cum le-ai fi scos din groapă...

Însă ca uliul ce se aruncă după paseri ori ca fulgerul printre munți îi furcă inima Măriucăi gândul copilului. Ce va fi făcând? Nu i-s'a întâmplat ceva? Cum să-l lase singur? Ce-i va zice bărbatul său dacă va veni?

Și se tânguia biata femeie și se rugă în tot chipul să meargă, nașul și nașa, cu ea să doarmă la ei, căci ei n-au copii ori să-și aducă ea copilul. Jalea mamei pătrunse inima vecinilor. Mai ales nașul se arătă voinic mare. Atunci spuse nașe-sa ce să facă ca se scape de ea. Se îmbrăcă iute, încuieră ușile și porniră. Dar Doamne, ce frică duseră muierele până se apropiară de casă. Bărbatul deși nu credea în astfel de boscoane, totuși, cu cât se apropiă de casă cu atât inima îi bătea mai tare. Tiptil-tiptil uitându-se prin prejur se apropiară de fe-reasta din fața casei ce dă în ocol. Se uitară în lăuntru și văzură pe Marțolea lucrând la jirebe și tocmind una alta.

Atunci strigă vecina tare:

„Arde lumea, arde țara
Arde casa lui Marți-sara.“

absolute românească, a întrunit și în anul acesta la 12 Iulie o parte din inteligența locală — fără deosebire de naționalitate — și din jur, la petrecerea obicinuită dată în favorul bisericii românești unite locale, care se află în o așa stare, încât majoritatea românească trebuie să se ascundă cu ea înaintea minorităților de alt neam. La inițiativa protopopului *Gregoriu Pușcariu* din loc cu scop sfânt se face această petrecere. Câte părechi au jucat, cadrulul, romana, jocurile de salon etc. pe cercul serios și matur al cetitorilor valoroasei noastre „Uniri” cred, că puțin îl interesează. Ceea ce ne atinge este să se știe: *dragostea* cu care tineretul nostru de ambe sexe îmbrățează la atari ocazii *portul românesc, dragostea*, cu carea întregă inteligența noastră îmbrățează și ajută atari *nizuințe nobile bisericesti și românești*.

Încât pentru portul străbun și tricolorul lui, afară de câteva fete de preot din jur, fie mărit numele lor, s'a observat o indiferență generală, la ambele sexe, fie că poate e cam costisitor, fie că acesta trebuie în formele și figurile lui să și-l pregătească însăși fetele cu mâinile lor după modelele apărute pe păreții „Luceafărului”, lucru la care muierele și fetele din popor în părțile noastre — cu populație mestecată — date corcirii cu limba și portul, nu se pricep.

II.

Nu se poate însă înțelege al doilea anacronism. Pentru că noi o parte a inteligenții române din Beclean să dormim, când se face o mișcare pentru biserica noastră, pentru că noi o parte bună a inteligenții și preoțimii din jur, să ne căutăm de daraverile noastre fără a participa și fără a ne trimite filerul nostru fetei Sionului românesc din Beclean, care sfârticată plânge între fetele frumoase ale Sionului celorlalte neamuri

Anziud ea strigătul s'a spăriat și rostogolindu-se spre ușe s'a prefăcut în negură, iar cei de afară auziră zgomot mare, zgomot ce-l face potaia de porci sălbatici, alungați de vânători, ori vifornița în stejarii desfrunziți și văzură străina ieșind pe ușa tinzii cât o mogândiață, apoi încovoiindu-se peste casă s'a tot dus, pe cum se duce sulul de prav, în bătaia vântului de vară. Bărbatul înleinnit se uită cu gura căscată și zise:

— Asta zău n'am crezut-o.

Intrară în casă și încuieră bine ușile. Copilul dormia, iar apa ferbea de gândiai că o ieă dracul.

— Vină fiuă se întorcem toate lucrurile din casă și tindă cu fața în jos, că văzându-se înșelată Marți-sara va veni iarăș cu o falcă în ceriu și una în pământ și va fi vai de noi.

Și se apucară toți trei, de întors lucrurile din casă și tindă; bide, tiere de pe lavițe și cuere, site, bote și tot ce găsiră; căci de nu pe când va veni Marți-sara, vor sări și-i vor deschide ușa. Pe când gâtară iată auziră vuiet mare și glas de femeie la ușa tinzii.

— Deschide-ți ușa, că de nu e rău de voi.

Dar femeile tăceau și Marți-sara nu putea face nimic, căci îi perise puterea prin fermecătură. Dar o bătă ce rămase neîntoarsă după ușa tinzii se izbiă și frământă, dar ce folos, căci eră numai singură și nu putea face nimic.

din acest centru, pe carele l-am putea face să fie al nostru?!

Se bagă de vină la conducere. Nu se pare plausibil acest motiv. Nu mă țin competent a judecă persoana cuiva, dar a îmbrățișa fapta bună fie cât de mică, da! a sbiciui păcatul cât de mare e datorința fiecărui om einstit. *Inițiativa* la atare mișcare e a bisericii *din Beclean* și e bună, trebuie sprijinită, fiind și noi buni. Cel fără păcat să ieie peatra și să deie în ea, *să o nimecească*. Aducă-și însă fiecare aminte de cazul lui Hristos cu muierea prinsă în păcate.

Dar să lăsăm deocamdată, că cineva e neactiv, indiferent și egoist. Este oare logic și e vârtute, să fim și noi tot astfel? Atăta influință să aibă asupra noastră pilda cea rea? Să privim, la puternica familie a Făgărășienilor din Teure în fruntea căreia stă bătrănuț Mihail, protopop și preotul George Manciu. Este mișcare românească la care să nu participe, să zidește vre-o școală și biserică românească în tractul Becleanului — și airea poate — să nu primească sprijinul lor material ori cel puțin moral, și abia cred că există ziar românesc în țară, care să nu primească abonament din buzunarul lor și, Doamne, de câte ori poate, că a fost lovit unul sau alt membru din această vrednică familie de unele din ele.

Fost-au dar toți și toate vrednice de sprijinul lor, și totuș ca ploaia din ceriu și ca lumina din soare peste toți și toate s'a revărsat bunătatea acestei bune familii! Merită ori nu merită conducătorii din Beclean sprijinul, publicul e dator să-l păstreze. Nu poate fi vorbă să se șteargă petrecerea din Beclean, ci să se creeze tot felul de izvoară permise prin lege, ca să se ridice biserică românească în acest centru, altcum nu numai Becleanestii, ci neamul nostru e de rușine prin aceasta și își dă un testimoniu de slăbiciune.

Marți-sara urlă și se invărtia în jurul căsii de tremură pământul și tremurau și cei trei din casă. Se pornise apoi o vijelie mare prin prejur de se îndoiau și trozniau sălcile din miezuină, iar crengile rupte se rostogoliau deavalma. Gândiai că toată firea-i răscolită, că e aproape sfârșitul lumii. Spunea Măriuca, că dimineața au găsit șura descoperită de jumătate, așa vijelie groaznică a fost. Prin podul căsii sunau tropări de picioare din ce în ce mai repezi, de gândiai că acum, acum se rupe griuda. Se auziau pe afară prin jurul căsii miolăituri de mățe, lătrări și hămăituri de câne, huhuituri de buhe, ocăituri de broaște și suierături de șerpi. Și toate aceste ținură cam un ceas bun. Zise apoi Marți-sara într'un târziu:

— Noroc ai avut, că a fost cine să te învețe că până dimineață te frigeam dimpreună cu tortul, să te înveți a necinsti ziua mea.

Și troznind coperișul și toată casa, se auzia zgomotul liniștindu-se din ce în ce mai mult.

De atunci nu mai lucră Marți-sara femeile la noi în sat, pe cum îmi spuneă și bunica, Dumnezeu s'o ierte, că multe nopți nu puteam dormi liniștit din cauza poveștilor Dsale și mă zvârcoliam în pat până târziu.

Suntem cu mult mai tari decât ne credem și nu slăbiciunea e păcatul nostru, ci pofta... Poftim cu toții a purta pe capul nostru coroană de conducători, dar pe cum cu costumul românesc, care nu intr'atăta, că doară e scump, ci mai mult, pentru că nu-l poți lua de-a gata din șatră și așteaptă muncă verde, sub diferite proteste ne retragem dela mișcările împreunate cu jertfe, și puțini se află, cari să le îmbrătoșeze.

Aceasta e adevărata cauză a absenților din Beclean, a petrecerii, care a avut un venit bruto numai de 276 coroane, în alți ani eră mai bine. Aceasta e adevărata cauză a absenților dela ori ce convenire cu scop filantropic, aceasta e adevărata cauză, a decadenței noastre pe ori ce linie.

Noi de mult am pierdut din vedere zisa romană: cât poți atâta fă, și vei fi vrednic de toată lauda. Judece-să ori ce mișcare — chiar și o petrecere — din acest punct de vedere, judece-să scopul, nu omul, fapta . . . .

Să ne străduim dar cu toții a ne face vrednici prin fapte românești, filantropice nu prin somn, nu prin absenții de acolo de unde ne chiamă biserica și neamul, și atunci inaintea noastră — după zisa preotului George Manciu, — se vor ridica sute și mii de pâlării, chiar cu rizicul de a nu fi conducători.

Neamul românesc vecinic va ști prețuri ajutură și alege pe cea mai slăbuță albinuță din ceata trântorilor puternici.

Omega.

REVISTE.

Budapesta. Suntem în sezonul bailor, răcoritoare pentru unii, chinuitoare pentru alții. Politica înaltă stă și ea liniștită și nimic nu turbură pacea de vară, doar chestia congresului medicilor mai aruncă valuri scoțind la țărături trupurile infectate și puturoase ale dimitrenilor și alor alți hibridi sterpi și fără conștiință. Memoriul medicilor din România le incurcă rău itele, căci la acesta s'au alăturat medicii din Boemia și cei din Serbia; iar acum să face agitație în Italia — și se poate întâmpla ușor ca sfârșitul să ieasă foarte prost pentru frații noștri maghiari. Să spune însă, că

ei n-au nici o frică, căci vor adună pleava neamului nostru și se vor război cu cinste.

Spania. Revoluția începe să se estindă peste toată Spania. Sufletul mișcării revoluționare este muncitorimea, care a decretat greva generală în toată țara, vrând să demonstreze prin aceasta contra guvernului spaniol pentru războiul ce-l poartă fără nici un înțeles în Melilla.

Guvernul spaniol trimisese o expediție contra tribului cabil ca să-l pedepsească pentru omorârea alor 4 muncitori. Armata spaniolă însă a fost frântă de tot pe toată linia. În urma acestui eșec guvernul a fost nevoit să trimită alți oameni cari tot aceiaș soarte au avut — și trimite mereu miliție fără să poată zdrobi pe indigeni. Acest război va costă vre-o câteva zeci de milioane fără ca Spania să aibă ceva recompensă. Faptul acesta a îndârjit populația și s'a răsculat contra guvernului. În cele mai multe orașe s'a decretat statariul.

Concurs de primire

în Seminarul junimeii române greco-catolice stud. din Blaj.

1. Părinții, cari voiesc să-și așeze băieții pe anul școl. 1909/10 în Seminarul junimeii române gr.-cat. dela gimnaziul gr.-cat. din Blaj, prin această sunt avizați, că terminul concursului de primire (se primesc numai gimnaziști) este 14 August n. Cererile de primire sunt a se adresă Preaveneratului Conzistor Metropolitan din Blaj, și în ce privește pe băieții, cari în anul școl. trecut nu au fost elevi ai Seminarului junimeii, cererile au să fie instruate cu estras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne locuința și posta ultimă cu acuratețe și să declare, că cunosc pe deplin toate condițiunile de primire și se obligă a le implini pe toate. Ca rezoluțiunile să se poată expeda francate, petenții sunt rugați să alăture marcele postale de lipsă.

2. Pentru elevi sunt a se plăti 300 cor., pentru quartir, vipt, luminat, spălat,

încălzit, scaldă și în caz de lipsă medic și medicină; 8 cor., ca taxă de înscriere pentru cei-ce vin pentru întâia dată în Seminarul junimeii, și 6 cor. pentru scrobitul rufelor. Taxa de înscriere și de scrobitul rufelor are să se plătească întreagă deodată cu ocaziunea înscrierii; iar suma de 300 cor. în două, respective în patru rate anticipative. — În caz de două rate, rata primă va fi de 150 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, iar rata a doua iarăș de 150 cor. și se va plăti în 1 Februarie. În caz de 4 rate, rata primă va fi de 80 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, a doua de 80 cor. și se va plăti în 15 Noembrie, rata a treia de 70 cor. și se va plăti în 1 Februarie, iar rata a patra de 70 cor. și se va plăti în 15 Aprilie. Sumele acestea sunt atât de mici încât numai primindu-se regulat și anticipativ pot satisface atâtor trebuințe împreunate cu susținerea și îngrijirea elevilor. Altfel rectorul va fi silit să dimită pe elevii ai căror părinți sau îngrijitori nu-și vor solvi ratele la timp.

3. Elevii vor avea să aducă cu sine: a) o carte de rugăciuni; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune; c) cel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele; e) 1 saltea (sac de paie) și 2 lepedee (cearșafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 țol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; h) 2 lepedee albe de giolgiu pentru acoperirea patului (de lână și colorate nu sunt bune, căci nu se poate ajunge la uniformitate); i) atâtea bilete (formatul biletelor de vizită), câte bucăți de rufe, veșminte și încălțăminte au; l) 1 cuțit 1 furcuță, 1 lingură, 1 păbar și cel puțin 3 serviete; m) 1 perie de veșminte și 3 perii de încălțăminte; n) cel puțin 3 ștergare și 2 pepteni, unul des și altul rar. Pe rufe și pe veșminte trebuie cusut întreg conumele și cel puțin litera inițială a numelui de botez. Rufele și veșmintele neînsemnate vor fi respinse.

4. Elevii vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în sale mari, sănătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vipt întreg, adică dejun, prânz, ojină și cină. La dejun vor avea lapte cald cu pâne, la prânz 2—3 feluri de mâncări, la cină 1—2 feluri. La prânz în zile de dulce va fi supă cu carne cu sos și mâncare groasă cu carne, eventual zamă acră cu carne și mâncare groasă cu carne sau friptură cu garnitură, iar în zilele de post supă de legume, mâncări făcute cu lapte, brânză sau ouă; Duminica și în sărbători și prăjituri. La ojină pâne cu poame ori alte asemenea. La cină în zilele de dulce va fi frip-

Beți numai apă minerală ungară!

Societate pe acții pentru
comunicație și export de
ape minerale ungare. Bu-
dapesta, V., Báthory 5.

Vânzarea exclusiv a următoarelor ape minerale:

Apă de Borszék fântâna principală
contra podagrei
> > Borszék fântâna Kossuth
> > Borszék fântâna Boldizsár
> > Bodok Matild
> Baross
> Borhegy

Apă de Boholt
> > Vâlcele (Előpatak)
> > F.-Rákos Mária
> > Fehérkő
> Gloria
> > Horgász—Hankó

Apă de Kászón-Jakabfalva
> > Kászón fântâna
principală (Salu-
taris conține iod
și litium.
> > Répát
> Székely-Selters
> > Stoiceni (Stojkai)

Întreabă-ți numai medicul și vei
ști, că puterea vindecătoare a

apei minerale naturală

și gustul ei plăcut nu se poate
asemăna cu apele minerale artificiale.

Cu apele noastre minerale ungare mai toate apele minerale străine se pot supleni.

tură cu garnitură sau mâncare groasă cu carne, iar în zilele de post mâncări făcute cu lapte, brânză sau ouă. c) Spălatul eventual și scrobitul rufelor. d) Luminat în timpul recerut. e) Incălzitul în timp de iarnă. f) În caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă. g) Scaldă caldă în timpul iernii, amăsurat prescrierilor igienii. Afară de acestea superioritatea se va îngriji, ca elevii mai slabi în studii, pe cât se poate să fie ajuorați în studiu.

5. Părinții în decursul anului școlastic să nu trimită bani la adresa sau la mâna elevilor, ci banii să vie la adresa superiorității, carea se va îngriji să le procure recvizitele de școală, cărțile și celelalte lucruri de lipsă. De asemenea să nu le trimită nici mâncări, căci Seminarul îi prevede cu cele de lipsă. Mâncările pe cari părinții cu toate acestea le-ar trimite fiilor lor, se vor împărți între toți elevii, iar în caz de cvantitate mai mică între conșcolarii respectivului sau respectivilor elevi.

6. Părinții sunt avizați, că trebuie să răspundă pentru eventualele stricăciuni făcute de fii lor și să le rebonifice. De sine se înțelege, că pentru obiectele ce se strică prin folosință, fără vina elevilor, nu se va cere nici o desdaunare.

7. Elevii se vor prezenta în 1 Septembrie n. înaintea superiorității seminariale însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele de lipsă, vor da în samă obiectele și li-se va designa mobilierul destinat spre folosință.

Blaj, 20 Iulie 1909.

Dr. Vasile Suciu,
rectorul Seminarului junimeii române gr.-cat. stud. din Blaj.

Acei cari sunt în restanță cu abonamentul de pe anul trecut, cum și cei în restanță de pe mai mulți ani de mai înainte, sunt rugați respectuos, să binevoiască a-și achita datoria.

Prețul de abonament rămâne tot cel de până aci, care este indicat în fruntea foii.

Administrațiunea.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Doamna preoteasă Ana Muntean născ. Ciacian cu fiul său George din Cipău în protopopiatul Iernutului a cumpărat pentru biserica gr.-cat. din Cipău un clopot în preț de 270 cor. pentru care binefacere și pe această cale le

aducem mulțumită. — Dna Livia Dr. Ciacian născ. Bogdan cu soțul său dl Dr. Nic. Ciacian medic în Pecica a cumpărat pentru biserica gr.-cat. din Ogra în protopopiatul Iernutului un potir din argint curat, aurit, în preț de 200 cor. Donatorilor li-se aduce mulțumită și pe aceasta cale. *Alexandru Circa* paroh.

Din Arhidieceză. M. On. Dr. *Ambrosiu Cheșianu*, director gimn. și *I. F. Negrușiu*, directorul Institutului prep., au fost numiți asesori consistoriali; iar prof. *Ioan Fodor* și *Nicolae Pop*, asesori la Exactoratul arhidiecezan. — Joi în 29 l. c. Escelența Sa a hirotunit întru ipodiaconi și diaconi pe clericii abs.: *Alexandru Brumariu*, *Simion Coman*, *Corneliu Pop*, *Iuliu Căpălnean* și *Solomon Barbu*. Duminică vor fi hirotoniți în capela curții metropolitane, iar cu trenul de 9¹/₂ Preasfințitul Mitropolit va plecă la *Ciucea* spre a consacra biserica de acolo.

Act de recunoștință. Pentru ridicarea unei cruci la mormântul decedatului profesor *Nicolae Popescu*, dintre elevii de odinioară au mai contribuit: Elevii cari au absolvat gimnaziul din Blaj în 1883/4, întâlnindu-se după 25 ani, la 29 Iunie a. c. 50 cor., *Ioan Hossu* paroh și vprotopop onorar, *Milaș 3 cor.*, *Dr. Toma Cornea* avocat, *Sighișoara 2 cor.*, *Moise Brumboiu* paroh, *Tohanul-vechiu 2 cor.*, *Dr. Iustin Pop* avocat, *Deva 3 cor.*, *Dr. Ioan Vescan* avocat, *Teaca 3 cor.*, *G. Vintilă*, *Blaj 4 cor.*, *Dr. Victor Colcer* medic, *Rodna-veche 2 cor.*, *Ștefan Lita* paroh, *Lunca 2 cor.*, *Izidor Rus* paroh, *Broșteni 1 cor.*, *Emil Vlassa* mare proprietar; *Sâncel 2 cor.*, *Dr. Vasile Bian* medic, *Buzeu 20 cor.* *Dr. A. Chieșianu.*

Petreceri. Inteligența română din Juculde-sus invită la Petrecerea de vară ce se va aranja din prilejul adunării generale ordinare a Despărțământului Cluj — al „Asociațiunii” — Duminică în 8 August n. a. c. în școala gr.-cat. din loc.

— Oaspeții români dela băile din Basna invită la Petrecerea de vară împreună cu concert ce se va aranja în salonul băilor din loc, la 2 August n. (ziua de sf. Ilie) 1909. Venitul curat e destinat în folosul Reuniunii femeilor române din com. Târnavei mici și al bisericii române din loc.

— Inteligența română din Teaca și jur invită la producțiunea muzicală teatrală împreună cu joc, ce o va aranja Duminică, în 8 August st. n. 1909 în sala cea mare a hotelului „Riemer” din Teaca.

— Despărțământul XXVI al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român va aranja Marți în 10 August st. n. 1909 o Petrecere cu dans în sala de vară a parcului orășenesc din Reghin. Venitul curat e destinat spre scop filantropic.

— Inteligența română din Bucium invită la Concertul împreună cu dans ce se va aranja în Buciumșasa Duminică în 1 August, din prilejul adunării desp. Abrud-Câmpeni al „Astrei” Venitul curat e al „Astrei.”

— Meseriașii români din Abrud și Abrudsat invită la Petrecerea de vară ce se va aranja Duminică la 8 August st. n. 1909 în grădina „Ürmössi” din Abrud. Venitul curat e destinat spre scop filantropic. În pauză să vor jucă „Călușerul” și „Bătuta.”

Convocări. Despărțământul XXVI al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român își va ține adunarea generală din acest an în Reghin la 10 August st. n. 1909 d. a. la 5 oare în sala parcului orășenesc.

— On membrii ai despărțământului XXIII Turda al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” pe cum și toți binevoitorii și sprijinatorii iei sunt poftiți la adunarea generală, ce se va ține în 2 August st. n. 1909 la 2 oare p. m. în localul școlii gr.-cat. din Petridul-unguresc.

— Conform paragrafului 21 din statute adunarea de primăvară a despărțământului Aiud aparținător Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș să convoacă pe ziua de 8 August st. n. a. c. în localul școlii gr.-cat. din Cacova.

Necrolog. † *Gregoriu Sârbu*, preot gr. cat. deficient în Teuș, și-a dat nobilul și blândul său suflet în mâinile Creatorului, Duminică în 25 Iuliu n. a. c. în al 71 an al etății și al 42 al preoției fiind împărțit cu mângăierea dreptilor.

Odihească în pace!

Băile Buziaș

Phönix apă minerală de Buziaș

S'a dovedit de cea mai cu efect contra morburilor de rărunchiu, de beșică, contra catarului cronic de rărunchiu, contra formării nisipului și a petri în beșica de apă. Recomandată de medici. Depositul principal e la Gelb I. Blaj.

(35) 2-12

Un învățăcel

se primește în prăvălia de manufactură și mărfuri curente a Dlui

Augustin Stupariu

Blaj — Balázsfalva

băiatul să fie din familie bună cu 1-2 clase gimnaziale sau asemenea școli.

Pe lângă cunoașterea limbii române să recere și cunoașterea vreunei limb. din patrie.

(38) 1-3

Sirolin

produce poftă de mâncare îngrașă, oprește tusa, regulează secrețiunea, și oprește asudarea peste noapte.

Se recomandă zilnic de medici și profesori contra officei, guturaiului, tusei măgărești, scrofulei și influenței

Fiindcă sunt imitațiuni fără preț se ceri totdeauna pachetare originală de „Roche”.

F. Hoffmann-La Roche et Cie,
Basel (Helveția).

„Roche”

La ordin medical îl primești din ori ce farmacie
Prețul unei sticle 4. — cor.

(4) 22-35

Partea literară.

Cuvântare funebrală,

rostită de Dr. A. Cheșianu director gimn., la înmormântarea lui Ioan Germanu profesor pensionat în Blaj, la 17 Iuliu 1909.

„Fieștecare este dator, să umble cu vrednicie întru dirigătorii sa la care e chemat, cu umilință, cu blândeță, cu paciență cuprinzând unul pe altul cu iubire.” Sf. Ap. Pavel, Efes. IV. 1—2.

Jalnici ascultători! Abia sunt două luni de când s'a mutat dela noi neuitatul profesor Nicolae Popescu, abia i-s'a uscat acestuia țărina de pe mormânt, și iată-ne adunați în jurul coșciugului, care cuprinde trupul rece al altui decedat profesor și onorat membru al clerului gremial, trupul fericitului *Ioan Germanu*, fost profesor în penziune, protopop onorar și asesor konzistorial, care frânt în puteri de viforul morții, Joi în 15 Iuliu 1909 la 1 oară după amiază, provăzută fiind cu sfințele taine ale muribunzilor, a adormit în Domnul, în anul al 69-lea al etății sale.

Vieța lui s'a stâns, graiul cel blând a amuțit, sufletul lui însă plin de mulțumire și mângâiere — pentru că după cum zice sf. Ap. Pavel — *a umblat cu vrednicie întru dirigătorii sa*, s'a înălțat la Părintele îndurării, ca să se bucure de fericirea ce este gătită celor buni, celor cu inimă curată, „*Celor ce se tem de Domnul și umblă în cărările lui.*” Psalm 128.

Cât de lungi, cât de cotite și încrucișate să fie căile noastre de pe pământ, ele se întâlnesc în ușa cimiterului și se sfârșesc la intrarea mormântului, care cuprinde trupul *veștejit și uscat ca o floare*.

Se vestejește trupul, se uscă și dispăre, dispăre ca și floarea arsă de căldura soarelui, apoi sfărmată și risipită de vânt. Dar pe cum nu ni-se șterge din minte făptura floarei, pe cum nu uităm forma ce a avut-o, culoarea, apoi parfumul, mirosul ei plăcut, întocmai așa nu ni-se șterg din minte calitățile nobile, nu uităm faptele bune, virtuțile omului, nu le uităm pentru că ele rămân ca pecete a vremii, a timpului. În care respectivul om a trăit, și ne aduc mereu aminte de cel ce a împlinit aceste virtuți.

Sunt multe însușirile alese, cari le poate omul avea, multe virtuțile prin cari el se poate arăta vrednic de chipul cu care l'a îmbrăcat Ziditorul atunci când a zis: „*să facem om după chipul și asemănarea noastră.*” Nu este însă nici o însușire așa de nobilă, nici o virtute așa de frumoasă, ca *bunătatea inimii*, ca aceea bunătate care își are rădăcinile în învățăturile sfințe ale Mântuitorului nostru Isus Hristos, și din care, ca dintr'un izvor puternic pleacă alte virtuți, alte podoabe ale sufletului omenesc; pleacă virtuțile amintite de Sf. Ap. Pavel... *umilința, blândeța, paciența, iubirea.* Efes. IV. 1—2.

Bunătatea inimii, acest izvor de însușiri nobile, a fost virtutea de frunte a adurmitului *Ioan Germanu*, bunătatea i-a stăpânit inima, ea graiul și faptele vieții sale, peste cari, ca un fir roșu se întinde aceasta virtute, ca un fir văzută din depărtare, văzută

și știută de toți aceia, cari i-au fost elevi și cari l'au cunoscut.

Bunătatea pornită din adâncul sufletului, răzimată pe liniștea, mulțumirea inimii sale i-a fost tezaurul, care strălucia de pe fața lui; ea i-a fost îndreptar, în oficiul, în dirigătorii sa de profesor, de preot și asesor, la cari a fost chemat și întru cari a umblat cu vrednicie, cu umilință, cu blândeță, cu paciență, cuprinzând unul pe altul cu iubire, cum zice Sf. Apostol Pavel, Efes. IV. 1—2.

* * *

Fericitul defunct *Ioan Germanu* s'a născut la 9 Martie v. 1841, în comuna Asinip, comitatul Albei-inferioare, din părinții *Niculae* și *Ana*, țărani harnici, stăpâniți de blândeță, de evlavie și frica Domnului.

Aceste virtuți frumoase le-a moștenit și fiul lor *Ioan*, și le-a cultivat apoi în școală. De sprijinul tatălui său nu mult s'a bucurat, el a murit, la 1856 când vine la școalele noastre din Blaj, vine ca orfan. Inscris la școală, l-a ajutat și mamă-sa mai mult s'a ajutat însă el însuș servind altora, ori dând altora instrucție.

La 1864 a absolvat gimnaziul, fiind în tot timpul învățării între cei dintâi elevi

În toamna anului 1864, a intrat în seminarul teologic din loc, unde prin silința-i statornică, prin purtarea sa aleasă, s'a distins ca și în gimnaziu.

După absolvarea teologiei la 1868 e primit apoi ca protocolist în cancelaria metropolitană, de unde la 15 Octombrie 1870, deodată cu neuitatul *Niculae Popescu*, fu denumit de profesor la gimnaziu, încredințându-i-se *Limba română* și *Limba grecească*.

Aceste studii le-a îmbrățoșat cu toată căldura, îndeosebi a cultivat însă *Limba română*, făcându-se credincios discipul și apărător al neîntrecutului nostru filolog *Timoteu Cipariu*, apărător al principiului de limbă etimologic, și consequent al acestui principiu până la moartea sa.

Ca profesor, în oficiu, a fost conștientos în purtare ales, în maniere blând. Pe cei timizi, fricoși el îi încurajă, pe neștiutori îi ajută, îndemna la silință, spor, la purtare bună, servind tuturor însuși, ca exemplu; și întărind astfel pe tinerii elevi în știință și în moravuri bune.

Bunătatea de care a fost condus totdeauna, apoi blândeța ce îi stăpâniă graiul, l-au făcut iubit, neuitat, proverbial chiar înaintea elevilor. În supărările cele mai mari, el nu se lasă răpit de mânie, ci condus de bunătate, muștră, dojenia și îndemna pe elevi la bine „*a muștrat, îndemnat, dojenit cu toată îndelungă răbdarea și cu învățătura*” cum zice sf. Ap. Pavel II. Timot. IV. 2.

La anul 1873 fu hirotonit preot celibat, și deveni astfel slujitor credincios nu numai școlii, ci și bisericii.

Ca preot și profesor el a fost conștiu de cuvintele Mântuitorului: „*Voi sunteți lumina lumii și sarea pământului.*” (Mat. V. 13) și grijit-a ca „*să nu se facă vinovat judecării.*” (Mat. V. 22).

Lumină a fost el, lumină, care a străbătut în întunerecul minților, lumină pur-

tată cu dragoste printre cei încredințați grijii și povățuirii sale.

Sare, care s'a topit în inimile elevilor, lăsând acolo urme de blândeță, urme de răbdare și dragoste. *Sare, care nu s'a stricat și n'a trebuit aruncată afară*, după cum a zis tipul blândeții și al bunătății, Mântuitorul Isus Hristos.

În cursul carierei sale a fost distins de către Preaveneratul Consistor Metropolitan în mai multe rânduri și a fost ales în diferite oficii ale administrațiunii bisericești: a fost asesor la tribunalul matrimonial, la exactoratul arhidiecezan, asesor konzistorial, membru și președinte al comisiei pentru revederea cărților rituali.

Pe lângă oficiile purtate cu deplin zel, a cultivat defunctul și știința, a scris mai mulți articoli, referitori la regulile limbii românești; iar între anii 1883—1886 el a redigat „*Foaia școlastică*,” revista întemeiată pentru întărirea învățământului, și răspândirea mai cu înlesnire a cunoștințelor.

A luat parte la toate mișcările noastre culturale; ani de-a rândul a fost Directorul despărțământului Blaj al „*Asociațiunii*” pentru literatura română și cultura poporului român.

A lucrat la înființarea Reuniunii femeilor române din loc, și mulți ani a fost bărbat de încredere în comitetul acestei reuniuni și membru onorar al ei.

Ca profesor a funcționat 30 de ani, până în Iunie 1900, când la cerere proprie fu trecut în penzie, bucurându-se de această penzie până la moartea sa.

Cu ocaziunea pensionării sale, din nou fu distins de Preaveneratul Consistor metropolitan, dându-i titlul de protopop onorar.

După pensionare a trăit retras, a lucrat însă cu diligență, a studiat, și raportat despre actele konzistoriale, ce i-s'au încredințat, luând astfel parte activă la administrația bisericii,

* * *

Jalnici ascultători! Peste 40 ani a umblat defunctul *Ioan Germanu* cu vrednicie întru dirigătorii sa, la care a fost chemat... cum zice sf. Apostol Pavel, și ne-am adunat acum ca pentru aceasta vrednicie, să-i dăm tributul nostru de recunoștință, și să-l petrecem la locul de odihnă.

Înainte de a porni însă la mormânt, prin graiul meu se îndreaptă către Excelența Voastră Înalt Preasfințite Părinte și Vă roagă, că decumva V-a supărat vre-odată, să-l iertați și să-i dați ultima binecuvântare.

Iertare cere dela Venerații membrii ai capitulului, dela colegii săi, dela întreg clerul gremial, dela prietini și cunoscuții săi.

Iertare dela nepoatele sale de soră, apoi dela alți nepoți, veri și rudenii, cari au venit ca să-l însoțească la groapă; iertare dela aceea, cari l-au îngrijit și i-au dat ajutor în decursul boalei sale; pe urmă iertare cere dela toți cei de față, și mulțumindu-le că au venit, ca să-i deie ultima cinste, îi roagă să-și aducă aminte de el și în rugăciunile lor. Amin.

Bibliografie.

A apărut:

„Luceafărul“ Nr. 14—15 cu următorul sumar: Ioan Gorun Un vis neimplinit. — Simina Brau Eu nu sunt viorea... (poezie). — Caton Theodorian Ceasul rân. — I. Borgia Odiseu (poezie). — O. C. Tăslăuanu Mobile românești. — I. U. Soricu Fragment (poezie). — I. Agârbiceanu O aniversare. — Victor Eftimiu De departe (poezie). — A. Vlahuță O școală. — Vasile Stoica Un mormânt (poezie). — N. Dunăreanu Dușmanul. — V. Stoica Din streini (poezie). — G. Rotică Voi și noi (poezie) — x y Unui Englez (poezie). — Y. Închinare (poezie). — E. Hodoș I. Turgheniev: Ceasul. — A. Cotruș Dorului (poezie). — X. Duilirium (poezie). — Dări de seamă: C. Ș. Făgețel: Verde și iar verde; S. Teodorescu-Kirileanu: Povești populare cu cuprins moral (E. Hodoș). Pericle Papahagi: „Scriitorii aromâni în secolul al XVIII-lea“ (i). M. Străjan: Nerina. — Cronică: Un galimantias academic. Dl Vlahuță și Academia. Din viața lui Eminescu. Centenare (Darwin, Mercœur). Școale și ateliere de industrie națională. „O piatră în baltă.“ Știri. — Poșta Redacției. — Bibliografie. — 20 ilustrații după mobile țărănești din Bucovina.

1. Teologia dogmatică fundamentală de Dr. V. Suctu prof.vol. I. Apologetica creștină fec. 5•3•00vol. II. Tradițiunea și Bis. fec. 5•302. Teologia dogmatică Specială.vol. I. Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, IntrupareaDomnului și Grația. fec. 7•30 corvol. II. Sacramentele și Eshatologia. fec. 7•30 cor.3. Hipnotism și Spiritism 1•50

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din casele bisericesti pentru bibliotecii. — Să află de vânzare la Librăria sem. teol. Blaj—Balázsfalva.

PSALTIREA Profetului și Împăratului DAVID.

Prețul: crudo 2•20, leg. în pânză 3•— leg. în piele 4•— Se află de vânzare la Librăria Seminarului teologic din Blaj.

Vatra familiară de F. X. Wetzel tradusă de Societatea „Inocențiu M. Clain“ a teologilor din Blaj. E o scriere foarte instructivă și interesantă. — Costă 40 fil + 5 fil. porto. Să află de vânzare la Librăria sem. teol. din Blaj.

DIN ZILELE LUI NERO, roman după Alexandru Dumas—Tatăl Prețul 1 cor. + 10 fil. porto postal. Se află de vânzare în Librăria Seminarială din Blaj.

În curând va apărea

Istoria Patriei
pentru școlile populare

de **Iosif Marian**, învățător gr.-cat. aprobată de Ministrul de culte și instrucțiune publică.

Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor respnz.: Augustin Gruția.

Licitație minuendă.

Curatorul bisericesc gr.-cat. din Egeriște tractul Morlăcii în 15 August a. c. st. n. la 10 oare a. m. va ține în școala gr.-cat. din Egeriște licitația minuendă pentru edificarea bisericii. Prețul statorit e: 15064 coroane. Reflectanții au să depună o cauciune de 10%. Planul, preliminarul, condițiunile și formularul de contract aprobate de Preaveneratul Consistor Metropolitan se pot vedea în cancelaria parohială din Ciucea începând din 5 August până în 15 August st. n. a. c.

Iuliu Truția **Mitru Danciu,**
paroh gr.-cat. curator primar.

(34) 1—3

Se caută

Un învățăcel din familie bună se aibă cel puțin 1—2 clase gimnaziale pentru prăvălia de modă și manufactură

S. Handrea,
Balázsfalva—Blaj.

(32) 2—2

Nr. 136—1909.
of. paroh.**Concurs.**

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr.-cat. din Sânger (Mezőszengyel) prin aceasta să reacească să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cauciunea de 400 cor. adecă patru sute coroane la oficiul parohial gr.-cat. din Sânger (Mezőszengyel) cel mult până la 15 August n. 1909.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în conziderare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul și planul aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 1 April 1909 sub Nrul 2376 se pot studia zilnic în cancelaria parohială din Sânger între oarele 10—12 a. m.

Sânger, la 20 Iuliu 1909.

George Florian. **Alexanaru Șuteu,**
paroh gr.-cat. curator primar.

(36) 2—3

Nr. 25—1909.
of. paroh.**Concurs.**

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificândă sală de învățământ din parohia gr.-cat. a Logigului Szász-Ludvég posta Teke comitatul Cluj, Kolozs megye prin aceasta să reacească să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cauciunea de 10% 560 cor. adecă cincisute șezeci coroane la oficiul parohial gr.-cat. cel mult până la 14 August st. n. 1909.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în conziderare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: Planul, preliminarul de spese și condițiunile de edificare, aprobate de Preaveneratul Conzistor Metropolitan la 10 Iulie 1909 sub Nrul 4855 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. între oarele 8 înainte de amiază până la 4 după amiază.

Logig Sz.-Ludvég, la 25 Iuliu 1909.

Toma Furdu, **Teodor Todoreț,**
paroh gr.-cat. curator raționar.

(37) 1—1

În propriul interes

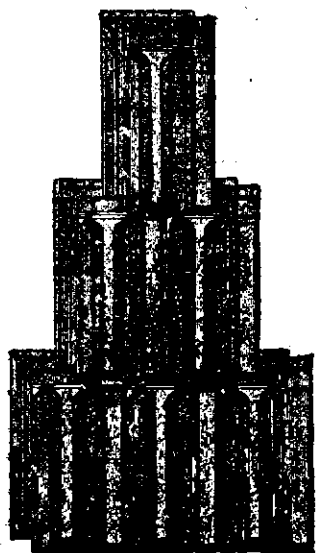
Primește numai **BOHN**
ș i g l a

din Nagyikinda și Zomboly respingând ori ce altă țiglă de calitate în:
:: :: ferioară pentrucă numai :: ::

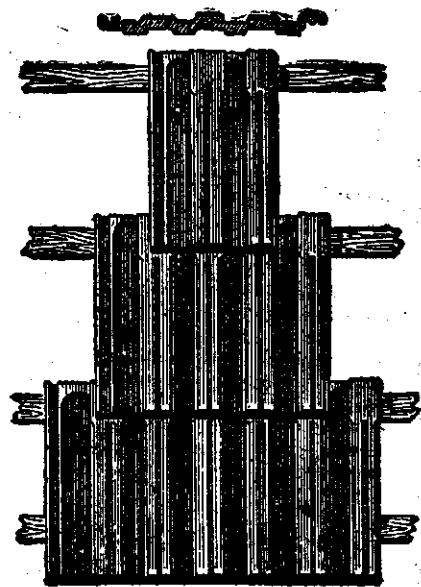
țigla BOHN e practica, frumoasă și trainică.

Cereți mustre și catalog.

Fabrica de țigle BOHN — Zomboly.

Țigle Bohn de Nagyikinda.

Țigla Bohn de Zomboly.

(27) 6—?

Traian A. Todorescu,
 producător de vinuri în Világos (Șiria)
 livrează vinuri foarte bune, și curate
 după dealurile cele mai renumite,
 de la 50 ltr. în sus (în engros) cu prețuri
 moderate depozitari: Musca-maderat,
 Galșa, Șiria, Covasint, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la
 dorință prospecte gratuite.

(49) 39-52

„Recomandăm proprietarilor de vii
 cu toată căldura tovarășia românească
 „Mugurul“ însoțire economică-comercială
 în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde
 altoie de viță de vie de toate speciile pe
 cum și viță americană cu și fără rădăcină
 și la dorință însușirea de instrucție gratis
 ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 40-52

„Sădirea și cultivarea viei“

de

Nicolae Pop.

Prețul: 2 coroane + 20 filieră porto.

Se poate procura de la Librăria seminarială
 din Blaj—Balázsfalva.

Circulația trenurilor

prin gara Küküllőszög—Blaj valabilă de la 1 Maiu 1909.

De către Brașov, tren personal	12-48	de către Teuș	2-08
„ accelerat	7-22	„ „	8-53
„ mixt	6-57	„ „	9-04
„ accelerat	2-51	„ „	12-22
„ personal	1-48	„ „	12-39
„ accelerat	10-01	„ „	5-40
„ personal	9-29	„ „	4-03
Dela Parajd: „ mixt	8-44	cătră Parajd	3-02
„ personal	12-43	„ „	9-34
„ mixt	6-54	„ „	2-55

Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până
 ce nu vei cere de la mine Prețurenti!
 Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor.
 Delaware costă mia 100 cor. □ □ □ □ □

Adresa:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsősegéd, Somogy megye.

(56) 25-25

La expozițiunea milenară din Budapesta de la 1896
 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
 clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

(46) 38-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor
 nouă, pe cum la turnarea de nou a clopo-
 telor stricate, mai departe spre facerea de
 clopote întregi armonioasă, pe lângă ga-
 ranție pe mai mulți ani, provăzute cu ad-
 justări de fer bătut, construite spre a le in-
 toarce cu ușurință în ori ce parte, îndată
 ce clopotele sunt bătute de o latură prin
 aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu
 deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe
 ori premiate, cari sunt provăzute
 în partea superioară — ca violina —
 cu găuri după figura S și pentru
 aceea au un ton mai intensiv, mai
 limpede, mai plăcut și cu vibrarea
 mai voluminoasă, decât cele de sis-
 tem vechiu, așa, că un clopot pa-
 tent de 327 kg. este egal în to-
 nul unui clopot de 461 kg. făcut
 după sistemul vechiu. Mai departe
 se recomandă spre facerea scaune-
 lor de fer bătut, de sine stătă-
 toare, — spre preadjustarea clo-
 potelor vechi cu ajustare de fer
 bătut — ca și spre turnarea de
 toate de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 38-5.

» întemeiată la anul 1868 «

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigură în cele mai avantajoase condiții:

☼ **contra pericolului de incendiu și exploziune.** ☼
 edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse
 economice etc.

☼ **asupra vieții omului** ☼

în toate combinațiile, capitale pentru cazul
 morții și cu termen fix. asigurări de copii, de
 zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a
 capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra
 cendiuului: vieții:

95,816.412 coroane.

9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru
 capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi de la:
 Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu
 I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița,
 Cluj și Oradea mare, pe cum și de la subagenții din
 toate comunele mai mari.